

Otázka: Základní ekonomické pojmy

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Andy

Ekonomie-teoretická disciplína(zabývá se:výrobou, rozdělování, změnou, spotřebou

Ekonomika-uplatnění ekonomie v praxi

-zabývá se podniky a podnikateli

Ekonomie-MAKROEKONOMIE-zkoumá fungování ekonomiky jako celku v obecné

poloze za celé národní hospodářství

-MIKROEKONOMIE-zkoumá fungování jednotlivých prvků tohoto celku,

odvětví podniků, podnikatelů

Ekonomika má vazbu k dalším vědním disciplínám:marketing(nauka o trhu)

management(nauka o řízení lidí)

právo

matematika

statistika

Potřeby

- pocit určitého nedostatku či nadbytku, který se snažíme uspokojit
- každý člověk má jiné potřeby
- potřeby se mění v průběhu života
- potřeby jsou nekonečné(uspokojení jedné potřeby vznikají další)

Členění potřeb

- a)-Fyziologické(biologické)spánek, jídlo, pití
- Společenské(kulturní, vyšší)nákupy, disco
- b)-Individuální-potřeba jednotlivce(mobil, teplo, jídlo)
- Kolektivní-určité skupiny lidí(celé město, zdravotnictví)
- c)-Hlavní-(dům, vila)
- Doplňková(bazén, výřivka, sauna, solárko)
- d)-Hmotné-potřeba vlastnit, užívat, spotřebovat(dům)
- Nehmotné-získat znalosti, vědomosti, city(láska, vzdělání)
- e)-Současné-(jít domů)
- Budoucí(dovolená)
- f)-Zbytné-zpříjemňující, nejsou nutné(kino, mobil)

-Nezbytné-neobejdeme se bez nich(jídlo, pití spánek)

Rysy potřeb

1)rychlé rozšiřování a růst nových potřeb(způsobeno pokrokem vědy a techniky, rozvojem výrobních možností)

2)změna ve složení a struktuře potřeb=DEMOKRATIZACE(každý z nás může uspokojit své potřeby)

-co bylo výsadou některých vrstev dříve(v minulosti) je dnes potřebou obecnou

mají-kladné rysy+

-záporné rysy-

ZÁPORNÉ RYSY-> některé potřeby vyvolané:

a)reklamou

b)spol. Prestiží

c)snahou přizpůsobit se spol.mínění- > lidé nedovedou odolat těmto vlivům

>schánějí a kupují věci, které neumí plně využívat, nepotřebují, neumí opravovat starat se o ně

> stávají se proto jejich služebníky(neumí se o ně starat)

KLADNÉ RYSY-> člověk by měl neustále-rozlišovat, volit, vybírat->co skutečně potřebuje

3) Pružnost (flexibilita) = přizpůsobení se momentální situaci

4) Potřeby jsou NEKONEČNÉ

5) každý jedinec má JÍNÉ potřeby

Uspokojování potřeb

Statky

- jsou produkty lidské práce, kterými se uspokojují lidské potřeby

a) - Hmotný statek - je každá věc: motorka, auto, dům

- Nehmotný statek - je duševní výkon člověka: cizí jazyk + počítače (znalost)

b) - Spotřební statek - slouží přímo k uspokojování potřeb (potraviny, oděv)

- Kapitálový statek - slouží k výrobě a nespotřebováváme je přímo (nitě, látka)

- slouží nejen k výrobě, ale i k poskytování služeb (nákup náhradních

dílů, oprava počítačů)

c) - Volné statky - nejsou produktem lidské práce (vzduch, déšť)

- Ekonomické statky (vzácné) - produkty lidské práce nejsou k dispozici ve volné přírodě,

člověk si je musí vyrobit

Služby

-jsou činnosti, které uspokojují lidské potřeby(doprava, kadeřnice)

a)-Věcné služby-jsou činnosti spojené s obnovením funkce výrobků(oprava počítače)

-Osobní služby-jsou činnosti spojené s lidskou osobou(kosmetikou, kadeřnice)

b)-Placené služby-koupit pračku

-Neplacené služby-záruční list(vrácení peněz

Spotřeba

-užití statku a služeb k uspokojování lidských potřeb

Životní úroveň

=míra uspokojování lidských potřeby-ZNÁMÉ-výrobci

-k hodnocení životní úrovně nestačí jeden ukazatel

Složky životního prostředí

1)Spotřeba statků a služeb obyvatelstvem(spotřeba potravin na obyvatele)

př.z roku 2009: 80kg zeleniny

41kg vepřového masa

6kg ryb

37kg cukru

300l min.vody

150l piva

2071ks cigaret

2)Kolik veřejných statků a služeb je obyvatelstvu poskytováno a v jaké kvalitě (zdravotnictví, školství)

3)Úroveň životních podmínek(bydlení)

4)Úroveň pracovních podmínek(délka pracovní doby)4týdny-délka

5)využití volného času

6)Úroveň životního prostředí

Měření životní úrovně

1)HDP(hrubý domácí produkt)-množství

2)Nominální mzda-to co si zaměstnanec vydělá

3)Reálná mzda-co si pracovník může koupit

4)Spotřeba předmětů-dlouhodobého spotřeby na 100 domácností

5)Úroveň veřejných služeb(počty lůžek v nemocnicích, domovu důchodců, dětské domovy)

6)Úroveň životního prostředí(stupeň ovzduší, vodních toků)

Výrobní proces

Přírodní bohatství-půda

-přírodní bohatství

-přírodní síly

Kapitál-v podnikavé praxi rozumíme majetek, který dělíme na:

Majetek-DLOUHODOBÝ MAJETEK-používáním se opotřebovává(auto)

-OBĚŽNÝ MAJETEK-vlivem výrobního procesu se zoracovává(látka)

Pracovní síla, práce

-je cílevědomá lidská činnost, která spočívá ve vynakládání fyzických a duševních sil lidí, aby vytvořili statky a služby.

Druhy práce

a)-Duševní-převládá práce mozku

-Fyzická-převládá práce svalů

b)-Složitá-oprava elektřiny

-jednoduchá-mytí nádobí

c)-Mechanická-mytí podlahy

-Tvůrčí-vznikají nová řešení

d)-Kvalifikovaná-potřebují nějaké znalosti, dovednosti

-Nekvalifikovaná-mytí oken

e)-Produktivní-truhlář

-Neproduktivní-učitel

f)-Živá-vykonává jí pracovní síla

-Zvěcnělá-práce strojů

Pracovní proces

-slet určitých pracovních činností, které směřují k vytvoření statku či služby

-je součástí výrobního procesu

Činitelé pracovního procesu

1.pracovní síla

2.pracovní stroj, přístroj(dlouhodobý majetek

3.materiál-pracovní předmět(oběžný majetek

Pracovní síla

-je souhrn fyzických a duševních schopností člověka konat práci

-nemá jí každý člověk(nemocný, dítě)

-ne každý člověk, který má pracovní sílu pracuje(něco zdědil, vyhrál, je nezaměstnaný)

-každá pracovní síla má svou cenu na trhu práce, tuto cenu nazýváme MZDA

Kvalifikace pracovní síly-člověk má odborné znalosti a praktické dovednosti potřebné k vykonávání práce, získá je vzděláním, praxí ale i výchovou

Rekvalifikace pracovní síly-změna kvalifikace

Produktivita práce-hodnotí pracovní sílu

-účinnost vynakládání lidské práce-hodnotí

2 ukazatele-Přímý(produktivita práce)

-Nepřímý(pracnost)

PRODUKTIVITA PRÁCE

PRACNOST

-nepřímý ukazatel produktivity práce, který hodnotí pracovní sílu v pracovním procesu

Zvyšování produktivity práce

-prémiiemi za větší výkon

-lepší organizace práce-hodnotí

-zvyšování kvalifikace pracovní síly

-lepší využití pracovní doby

-využití nejnovějších strojů

Rozčlenění výrobního procesu

Vzácnost

-Potřeby se vyvíjejí a rostou, jsou neomezené a zdroje pro uspokojování lidských potřeb jsou vzácné(omezené), protože:

-domácnosti jsou omezené svými příjmy

-podniky jsou omezené svými zisky:

státy

a)jsou omezené množstvím výrobních faktorů(např.orná půda na 1 obyvatele)

b)má omezené množství peněžních prostředků, které získá z daní(ale stát více utratí než vybere na daních, tyto peníze si vypůjčí=ROSTE STÁTNÍ DLUH

Obětavá příležitost

-Jakmile jednou učiníme rozhodnutí a vybereme si jednu možnost ztratíme příležitost vybrat si možnost jinou. Tuto skutečnost nazýváme=NÁKLADY OBĚTAVÉ PŘÍLEŽITOSTI

-Nákladem obětavé příležitosti je to, čeho se musíme vzdát, abychom jinou věc získali.

Dělbá práce

-ve společnosti konají lidé různou práci, různé podniky vykonávají různou činnost

-proces rozdělování pracovních činností mezi jednotlivcem a skupiny lidí

Ve vývoji DĚLBY PRÁCE rozlišujeme 3etapy:

- 1.Přirozená dělba práce(rozdělení práce mezi muže a ženu)
- 2.Společenská dělba práce(různé lidé se zaměřují na určitý druh pracovní činností)
- 3.Mezinárodní(jednotlivé země vzhledem k přírodním, klimatickým, podmínkám se zaměřují na různé činnosti)

Dělba práce umožňuje SPECIALIZACI

Specializace

=omezení nebo soustředění jednotlivců nebo skupin lidí určitý druh práce.

Specializovaní pracovníci rozvíjejí právě ty schopnosti, které jsou pro danou činnost potřebné, proto vyprodukují více statků a služeb a výsledek bývá kvalitnější.

Dělba práce předpokládá KOOOPERACI

Kooperace

spolupráce při vytváření statků a služeb

Hospodářský proces

-je to neustálý koloběh od výroby-> přerozdělení zboží-> směna-> spotřebovat

Rozdělení

-každý zaměstnanec, podnikatel získává podíl ve výrobě(formou mzdy), z této mzdy je sráženo sociální pojištění, zdravotní pojištění, daň z příjmu-> to je odváděno do rozpočtu státu a tam dojde k přerozdělení jiným lidem.

směna=je proces, ve kterém výrobce hledá zákazníka aby vytvořil zisk

spotřeba=zákazníci spotřebují a proces začíná znovu

Hospodářský proces

1.výroba

2.rozdělit

3.směna

4.spotřebovat

Typy hospodářského procesu

1.Prostá-výroba se opakuje ve stejném měřítku

2.Zúžený-objem výroby se snižuje

3.Rozšířený-objem výroby se zvětšuje

Hospodářský růst

-lidské potřeby se musí uspokojovat opakovaně-> to předpokládá neustálé opakování hospodářského procesu-> v každé společnosti je snaha, aby produkce statku a služeb se zvyšovala

Hospodářský růst je možný dosáhnout dvěma způsoby:

-EXTENZIVNÍ=znamená zvýšení množství výrobních faktorů

-INTENZIVNÍ=zvýšení kvality výrobních faktorů